

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Exponuntur testimonia Scripturæ & sanctorum Patrum, quæ videntur
favere adversæ sententiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICULUS II.

Convelluntur fundamenta Adversariorum.

Fundamenta Adversariorum, alia desumpta sunt ex Scriptura, & SS. Patribus, alia ex ratione perita. Quæ sunt primi generis; hoc §. delineantur alia vero in sequentibus.

§. I.

Exponuntur testimonia Scripturæ, & Sanctorum Patrum, quæ videntur favere adverse sententia.

Obiunt in primis Adversarii contra non sententiam illud Matthæi 25. *Venite heredes mei, possidete paratum vobis regnum: quia filii hominis, & deditis mihi manducare &c.* Ubi præcipua illa causalis enim (inquit Vazquez) non solum ad temporalem gloriæ exhibitionem, sed etiam ad æternam eius præparationem, est referenda. Secundo illud Pauli 1. ad Corinth. 4. *Quos non vidit, nec in cor hominis ascendit quæ preparavit Deus diligentibus se.* Ubi etiam illa verba, *Diligentibus se*, causam præparationis, & non solum executionis subinducunt. Tercio illud Pauli ad Rom. 8. *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imagini filii sui, ut est, quos præscivit bene operaturos, & conformes futuros imagini filii sui, hos prædestinavit.* Unde Ambrosius super caput 8. Epistolæ ad Roman. exponens illa verba Apostoli, dicit: *Deus eos quos præscivit devotos, elegit ad promissa præmia capeßenda.* Et lib. 5. de fide: *Quorum (inquit) merita præscivit, horum præmia prædestinavit.* Cui conciliat Fulgentius lib. 1. ad Monimum cap. 24. His verbis: *Prædestinavit ad regnum quos ad se præscivit misericordia prævenientis auxilio redituros.* Item Augustinus lib. 1. ad Simplic. quæst. 2. ait: *Electio non præcedit iustificationem, sed electionem iustificatio.* At eadem est ratio de præcedentia meritorum: ergo etiam ex Augustino præscientia meritorum electionem prædestinatorum ad gloriæ antecedit. Unde ibidem subdit: *Quod dictum est quia elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo sit dictum, nisi præscientia.* Denique S. Thomas super cap. 8. Epistolæ ad Roman. lect. 6. expendens hæc verba Apostoli: *Quos præscivit, hos & prædestinavit,* hæc scribit: *Circa ordinem autem præscientiæ & prædestinationis dicunt quidam quod præscientia meritorum bonorum & malorum est ratio prædestinationis, & reprobationis &c.* Et paulo post subiungit: *Et hoc quidem rationabiliter diceretur, si prædestinatio respiceret tantum vitam æternam quæ datur meritis: sed sub prædestinatione cadit omne beneficium salutare, quod est homini ab æterno divinitus preparatum: unde eadem ratione omnia beneficia quæ nobis confert ex tempore, præparavit nobis ab æterno.* Unde ponere quod aliquod meritum ex parte nostra præsupponatur, cuius præscientia ratio prædestinationis, nihil est aliud quam gratiam ponere dari ex merito nostro. Quibus verbis S. Thomas aperte videtur docere, quod quamvis prædestinatio ad gratiam sit pure gratuita, & independens à præscientia meritorum; prædestinatio tamen ad gloriæ merita prævisa supponit.

Ad primum & secundum testimonium respondent Ertius & alii, Scripturam his locis non significare bonorum operum merita causam esse præparationis regni, sed possessionis il-

lius; & particulam illam causalem, enim, non esse referendam ad dictionem, *paratum*, sed ad verba antecedentia, *Venite & possidete*: Quæ solutio probabilitate non caret. Secundo tamen responderi potest, dato etiam quod ibi Scriptura loquatur de æterna præparatione gloriæ, & non solum de eius temporali possessione, & consecutione; hæc debere intelligi & explicari de decreto executivo, quod præscientiam meritorum supponit, non verò de intentivo, quod est pure gratuitum, & meritorum prævisionem antecedens, ut exposuimus 4. corollario §. præcedentis.

Ad tertium testimonium dicendum est, aliquando in Scriptura nomine præscientiæ intelligi decretum Dei prædestinantis, ut docet D. Augustinus de bono perseverantiæ cap. 18. ubi sic intelligit illud ad Roman. 11. *Non repulit Deus plebem suam quam præscivit: id est prædestinavit.* Et ibidem subdit: *Quid nos prohibet quando apud aliquos verbi Dei tractatores legimus præscientiam Dei, & agitur de vocatione electorum, eandem intelligere prædestinationem.* Unde non est sensus verborum Apostoli, quod Deus præscivit prius merita prædestinatorum, & postea eos prædestinavit; sed quod eos prædestinando, illorum merita in sua prædestinatione præsciverit. Quare constructio illa verborum Apostoli supra relatæ, non est legitima, & reprobat a D. Thoma ibidem lect. 6. ubi inquit, quod *Convenientius sic ordinatur littera: Quos præscivit, hos & prædestinavit conformes fieri imagini filii sui: ut ista conformitas non sit ratio prædestinationis, sed terminus vel effectus.*

Potest etiam responderi: ly *præscivit* significare scientiam approbationis, & sensum esse, Deum per actum imperii (in quo ut supra ostendimus prædestinatio essentialiter consistit) præparasse, & complete prædestinasse eos quos per scientiam approbationis, fundatam in decreto, ex vi suæ electionis efficacis, præscivit futuros initiativè conformes imagini filii sui. In quo etiam sensu explicari possunt verba Ambrosii, & Fulgentii.

Ad Augustinum respondent aliqui cum Belarmino libro 2. de gratia cap. 17. illum libros ad Simplicianum juvenem scripsisse, & senem effectum, sententiam de electione ad gloriæ quam citatò loco docuerat, retractasse. Sed hæc responsio non placet. Tum quia Augustinus in libris retractationis, ubi quæ minus veritati consentanea docuerat, humiliter retractavit, mentione factâ librorum ad Simplicianum, doctrinam in eis contentam non reprobat, nec retractat, sed potius commendat, asserendo elaboratos esse pro libero arbitrio, sed divinam gratiâ vicisse. Tum etiam quia in libro de prædestinatione Sanctorum cap. 4. remittit Semipelagianos ad librum quem scripsit ad Simplicianum, quod minime faceret, si aliquid in eo doctisset contrarium veræ doctrinæ de prædestinatione & electione, quam contra Massilienses astruere contendebat. Unde melius respondetur, juxta doctrinam traditam ultimo corollario §. præcedentis, quod quando Augustinus loco citato dicit quod electionem præcedit iustificatio, & quod quando Apostolus dixit *Elegit nos Deus ante mundi constitutionem*, hoc non est dictum nisi præscientia: loquitur de electione ad gloriæ in ordine executionis, non in ordine intentionis; hanc enim in sententia Augustini merita prævisa

præ-

precedere, supra §. 5. ostensum est. Vel nomine præscientiæ, intelligit scientiam fundatam in decreto, ut ipsemet cap. 18. libri de bono perseverantiæ, alios SS. Patres exponit.

62 Eodem modo exponendus est locus D. Thomæ desumptus ex commentario super caput 8. Epistolæ ad Romanos. Ibi enim S. Doctor sumit prædestinationem non pro decreto intentivo gloriæ, quod in ejus sententia meritorum prævisionem anteverit, sed pro decreto executivo illius, quod merita prævisa supponit: solumque intendit docere, hoc intercedere discrimen inter prædestinationem ad gloriæ & prædestinationem ad gratiam, in ordine executionis consideratas, quod prima non est purè gratuita, sed dependet à præscientia meritorum. Secunda verò est purè gratuita, & independens à meritis.

§. II.

Solvuntur argumenta ex ratione petita.

63 **C**ontra gratuitam prædestinationem objicitur primò, Si Deus ante prævisa merita eligeret homines ad gloriæ, eam consequerentur, etsi nulla haberent merita: Consequens est falsum, ut patet: Ergo &c. Sequela probatur: Voluntas illa sic eligens est efficax, ac proinde debet infallibiliter sortiri suum effectum: Ergo si illa sit purè gratuita, & independens à præscientia meritorum, sequitur quod etiam nullis existentibus meritis, electi gloriæ consequerentur.

64 **R**espondeo negando sequelam Majoris: Licet enim ante prævisa merita Deus velit dare gloriæ prædestinatis, non tamen sine meritis; imò potius ex voluntate illa gratuita, tanquam ex prima radice oritur voluntas dandi gratiam & merita, quibus tanquam mediis electi vitam æternam infallibiliter consequantur: juxta illud quod ex D. Prospero supra retulimus, *Deus his quos elegit sine meritis, dat unde ornantur ex meritis.* Unde præcipua Adversariorum argumenta in hac materia, duplici æquivocatione laborant. Prima est, qui nò distinguunt inter hoc quod est Deum velle dare gloriæ per merita, & velle dare propter merita. Primum est verissimum, & significat Deum non velle dare gloriæ in executione sine meritis & bonis operibus, quia vult illam dare per modum præmii & coronæ. Secundum verò est falsum, & denotat Deum, intuitu meritorum quæ prævidet, moveri & excitari ad eligendum homines ad gloriæ. Primum significat, bona opera intrare prædestinationem ut effectus ex illa subsecutos & derivatos. Secundum verò denotat merita prævisa ad illam spectare ut motiva intendendi & volendi gloriæ.

Secunda æquivocatio est similis præcedenti, & consistit in hoc, quod Adversarii has duas propositiones confundunt: *Deus gratis vult dare gloriæ. Et Deus vult dare gloriæ gratis:* quæ tamen sunt valde diversæ, & diligenter distinguendæ. Prima enim est verissima, & significat quod Deus gratuito motivo movetur ad intendendam gloriæ. Secunda falsa, & erronea, & denotat quod in ordine executionis Deus velit dare gloriæ adultis sine meritis & bonis operibus. Unde subtiliter Scotus in reportatis dist. 41. quæst. unica §. *De argumento,* explicat hanc propositionem, *Deus vult Petrum præmiare propter merita,* & dicit quod *ly propter merita,* potest constitui cum *ly vult,* & sic est sensus, Deus propter merita vult

A Petrum præmiare, & est falsa. Vel potest constitui cum *ly præmiare,* sic Deus vult Petrum præmiare propter merita, & in hoc sensu est vera.

Quando verò additur, quod voluntas illa sic eligens gratuito homines ad gloriæ efficacis est: Ergo nullis etiam existentibus meritis, electi gloriæ consequerentur: neganda est Consequetia, si enim est efficacis, non est possibile quod in electis nulla inveniat merita, quia ad hoc ipsum efficacis est, ut causet ipsa merita, & merita sint effectus ejus; nam illa est efficacis voluntas finis, quæ virtualiter continet media, & causat de facto illa.

B Objicitur secundo: Quod est volitum per modum coronæ, non potest efficaciter intendi ante prævisa merita: Sed Deus vult gloriæ adultis per modum præmii & coronæ, & non solum per modum hæreditatis, ut definitur in Tridentino, & constat ex verbis Apostoli supra relatis: Ergo Deus nequit illam efficaciter intendere ante prævisa merita. Minor patet, Major verò probatur. Corona essentialiter dependet à meritis, & refertur ad illa: Ergo quod est volitum per modum coronæ, non potest efficaciter intendi ante prævisa merita.

C Respondeo negando Majorem: ad cujus probationem, distinguo Antecedens, Corona dependet essentialiter à meritis, in ordine executionis, & in genere causæ efficientis, concedo Antecedens, in ordine intentionis, & in genere causæ finalis, nego Antecedens, & consequentiam. Ut enim gloria in ordine intentionis prior præscientia meritorum, sufficit quod licet dependeat à meritis in genere causæ efficientis, non dependeat ab illis, sed potius illa causet, in genere causæ finalis.

D Dices: Implet intelligi coronam ut coronam, sine ordine ad merita: Ergo implet intendi sine ordine ad illa, & consequenter ante illorum prævisionem.

E Respondeo distinguendo Antecedens; sine ordine ad merita, ut causantia in omni ordine, nego Antecedens. Sine ordine ad merita, ut causantia in ordine executionis, & causata in ordine intentionis, concedo Antecedens, & distinguo Consequens eodem modo: ex quo solum sequitur debere attingi merita à decreto intentivo coronæ, ut ejus effectus, non autem ut motiva illius.

F Instabis: Quia poena ut poena est effectus de meritorum, implet in ordine aliquo intelligi aut intendi efficaciter absque prævisis demeritis ut motivis: At corona ut corona, non minus est effectus meritorum, quam poena demeritorum: Ergo implet intelligi aut intendi efficaciter absque prævisis meritis, ut motivis & causis illius.

G Respondeo distinguendo causalem Majoris: Præcisè quia est effectus demeritorum, nego Majorem. Ex hoc, & quia alias poena ut poena non est de primaria intentione Dei, sed bonum occasionatum, concedo Majorem, & concessa Minori, nego Consequentiam. Nam corona ut talis non est bonum occasionatum, sicut poena, sed per se amabile, & ideo potest ratione sui in ordine intentionis amari absque occasione & prævisione meritorum, & non ut causata in illo ordine à meritis, sed ut illa causans & inferens.

H Objicitur tercio: Gloria in executione non confertur adultis, nisi ut præmium meritorum: Ergo ab æterno Deus non aliter eam conferre